

Щоденний огляд

**Війна РФ проти України:
енергетичний вимір**

Підготовка даного аналітичного продукту стала можливою завдяки підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту «Прозорість Енергетичного Сектору», який виконує ГО «ДІКСІ ГРУП». Інформація, викладена в цьому дослідженні, є виключною відповідальністю ГО «ДІКСІ ГРУП» і за жодних обставин не може розглядатися як така, що відображає позицію USAID чи Уряду США.

(станом на 12:00 24 березня)

#StopRussianAggression
#StandWithUkraine

Резюме

- **В ніч на 24 березня військові РФ атакували Кривий Ріг ударними безпілотниками**, 5 дронів влучили по території міста, втім уся важлива інфраструктура працює стабільно. Електропостачання успішно відновлено. Сумську область атакували керованими авіаційними бомбами, інформація про ураження об'єктів відсутня.
- За інформацією "Укренерго", **лише у Житомирській області через значні пошкодження мереж застосовуються обмеження споживання**. Складною залишається ситуація у регіонах вздовж лінії фронту, де ворог постійними артобстрілами пошкоджує мережі.
- **Атаки є проблемою і для прикордонних регіонів**. 23 березня бригада енергетиків потрапила під артилерійський обстріл під час виконання планових робіт у місті Вовчанськ. Перед фахівцями стоїть задача з відновлення лінії 110 кВ.
- На відміну від попереднього періоду, коли імпорт електроенергії був незначним (6-7 МВт для різних годин доби), 24 березня він демонстрував помітні коливання – від 2-7 МВт (00:00-11:00, 17:00-24:00) до 22-53 МВт (11:00-17:00).
- Прем'єрміністр Денис Шмигаль зауважив, що **оцінка Світового банку щодо потреб відновлення економіки після війни не включає втрати інфраструктури, житла та бізнесу на окупованих територіях**. Віцепрем'єр Олександр Кубраков зазначив, що оцінка засвідчила пріоритетність відбудови критичної інфраструктури, житла, соціальних і транспортних об'єктів, і тут уряд потребує підтримки міжнародних партнерів.
- **Миколаївські енергетики отримали понад 680 тонн обладнання і матеріалів для проведення ремонтних та відновлювальних робіт**,

повідомив міністр енергетики Герман Галущенко. Із Фонду енергетичної підтримки України для потреб регіону буде спрямовано ще близько 4 млн євро.

- **"Укргідроенерго" планує у 2024 році розпочати будівництво найбільшого в Європі накопичувача енергії на 212 МВт** - гендиректор Ігор Сирота. З огляду на регулярні ракетні удари РФ по критичній інфраструктурі, нові об'єкти розміщуватимуться під землею.
- **Мінагрополітики та "Укрнафта" уклали меморандум про співпрацю з метою розробки спільних програм підтримки аграріїв**, зокрема у забезпеченні нафтопродуктами. Меморандум передбачає залучення й розподіл різних видів підтримки через Державний аграрний реєстр.

Атаки

Вночі на 24 березня військові РФ атакували місто Кривий Ріг та Сумську область ударними безпілотниками типу "Shahed" та керованими авіаційними бомбами з північно-східного напрямку, [повідомило](#) командування Повітряних Сил ЗСУ. Керівник військової адміністрації Кривого Рогу Олександр Вілкул [повідомив](#), що 5 ворожих дронів влучили по території міста, втім уся важлива інфраструктура працює стабільно. Міністр енергетики Герман Галущенко [заявив](#) про успішне відновлення електропостачання на Дніпропетровщині після нічної атаки дронами. Інформація про ураження об'єктів на Сумщині наразі відсутня.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

За [інформацією](#) міністра енергетики Германа Галущенко, 24 березня генерація із запасом має необхідні обсяги потужності для повного забезпечення потреб споживачів електроенергії по всій країні. Водночас тривають ремонтні роботи на об'єктах мережевої інфраструктури.

За [інформацією](#) "Укренерго", 24 березня споживання електроенергії значно нижче, порівняно з аналогічним днем минулого тижня, що пов'язано зі значним потеплінням. У роботі усі види електростанцій, активна робота ГЕС зберігається протягом доби і додатково зростає, покриваючи пікові години споживання. Виробництва електроенергії достатньо для покриття споживання, також триває незначний імпорт. Обсяг доступної потужності генерації підвищує операційну безпеку енергосистеми та дозволяє проводити ремонти на деяких електростанціях. У Житомирській області через значні пошкодження мереж застосовуються обмеження споживання. Складною залишається ситуація у регіонах вздовж лінії фронту, де ворог постійними артобстрілами пошкоджує мережі. В інших регіонах обмеження споживачів не застосовувались, ліміти не доводились.

За [даними](#) ENTSO-E, 24 березня Україна здійснювала комерційний імпорт електроенергії лише зі Словаччини. На відміну від попереднього періоду, коли імпорт був незначним (6-7 МВт для різних годин впродовж доби), 24 березня він демонстрував помітні коливання – від 2-7 МВт (00:00-11:00, 17:00-24:00) до 22-53 МВт (11:00-17:00). Доступ до пропускної спроможності за напрямком "Словаччина-Україна" [викупили](#) три компанії загальним обсягом 125-135 МВт: "Д.Трейдінг" (55 МВт), "ЕРУ Трейдінг" (50 МВт) та "Нексттрейд" (20-30 МВт); за напрямком "Молдова-

Україна" – "Д.Трейдінг" (100 МВт). Гранична ціна за обома аукціонами з розподілу потужності була "нульовою". Доступ за іншими напрямками не пропонувався. При цьому, цінові індекси Base РДН на ринках електроенергії країн Східної Європи (Польщі, Угорщини, Румунії та Словаччини) [перевищували](#) аналогічний показник України у 1,2-1,5 рази.

Припинення та відновлення постачання

Масштабні припинення електропостачання та активні відновлювальні роботи мали місце:

- у **Харківській області**, за [інформацією](#) ОВА, 23 березня ворог продовжив обстрілювати інфраструктуру прикордонних населених пунктів, внаслідок чого у селах Морозова Долина та Басове Богодухівського району пошкоджено лінії електропередачі. Протягом 16-22 березня рятувальники [обстежили](#) 40,4 км ЛЕП, завдяки розмінуванню яких енергетики змогли підключити 524 споживачів. Зокрема, 22 березня розміновано 9,1 км ліній електропередачі та підключено 52 абоненти. 23 березня бригада енергетиків потрапила під артилерійський обстріл під час виконання планових ремонтних робіт у місті Вовчанськ. На [думку](#) начальника району електричних мереж, російські війська цілили саме по ремонтній бригаді, адже обстріл розпочався тоді, коли ті приступили до роботи. Перед фахівцями стоїть задача з відновлення високовольтної лінії 110 кВ, яка живить частину Вовчанської громади і ворог робить все, щоб не дати це зробити;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 24 березня без електропостачання залишались 23 950 споживачів у 70 населених пунктах (за винятком тимчасово непідконтрольної території). Протягом доби енергетики усунули порушення та відновили електропостачання для 707 споживачів у місті Запоріжжя та 470 - у Вільнянському районі, що були знеструмлені внаслідок технологічних порушень;
- у **Херсонській області**, за [даними](#) ОВА, станом на 22 березня для відновлення електропостачання працювали 40 бригад (191 спеціаліст та 73 одиниці техніки). Фахівці виконували роботи на пошкоджених лініях, що живлять міста Херсон та Берислав, села та селища Мала Сейдеминуха, Кучерське, Зарічне, Садок, Трудолюбівка, Нововознесенське, Калинівське, Правдине, Кірове, Киселівка, Крутий Яр та Посад-Покровське. Також військові обстежили 3,9 км ліній електропередачі, на яких виявили та знищили вибухонебезпечні предмети. [23 березня](#) президент Володимир Зеленський відвідав село Посад-Покровське, де внаслідок агресії РФ пошкоджено багато будинків та об'єктів інфраструктури, і де наразі триває відновлення електропостачання;
- у **Дніпропетровській області**, за [інформацією](#) Міненерго, після нічної атаки дронами фахівці відновили електропостачання для понад 2 000 абонентів;
- у **Миколаївській області**, за [повідомленням](#) ОВА, станом на 24 березня частково або повністю пошкоджено 1 095 об'єктів електропостачання (+ 2 протягом доби), припинено електропостачання 7 юридичних абонентів Баштанського району. У всіх населених пунктах [відновлено](#) енергопостачання, окрім двох, де наразі не проживають люди;
- у **Донецькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, 22 березня фахівцям вдалося відремонтувати низку пошкоджень мереж та обладнання і повернути електропостачання для 3 914 домогосподарств одного населеного пункту, знеструмленого через постійні обстріли. Без електропостачання залишались 110 населених пунктів, де фахівці не мали доступу до проведення робіт. В ніч на 24 березня місто Гірник Курахівської громади потрапило під артилерійський

[обстріл](#), внаслідок чого пошкоджень зазнали лінії електропередачі. За [інформацією](#) Міненерго, 23 березня відновлено електропостачання для близько 5 500 абонентів;

- у **Житомирській області**, за [даними](#) Міненерго, 24 березня можливе застосування відключень електроенергії через ремонтні роботи на об'єктах мережевої інфраструктури;
- оперативна зведена інформація стосовно електропостачання у **Луганській області** була відсутня на час підготовки огляду.

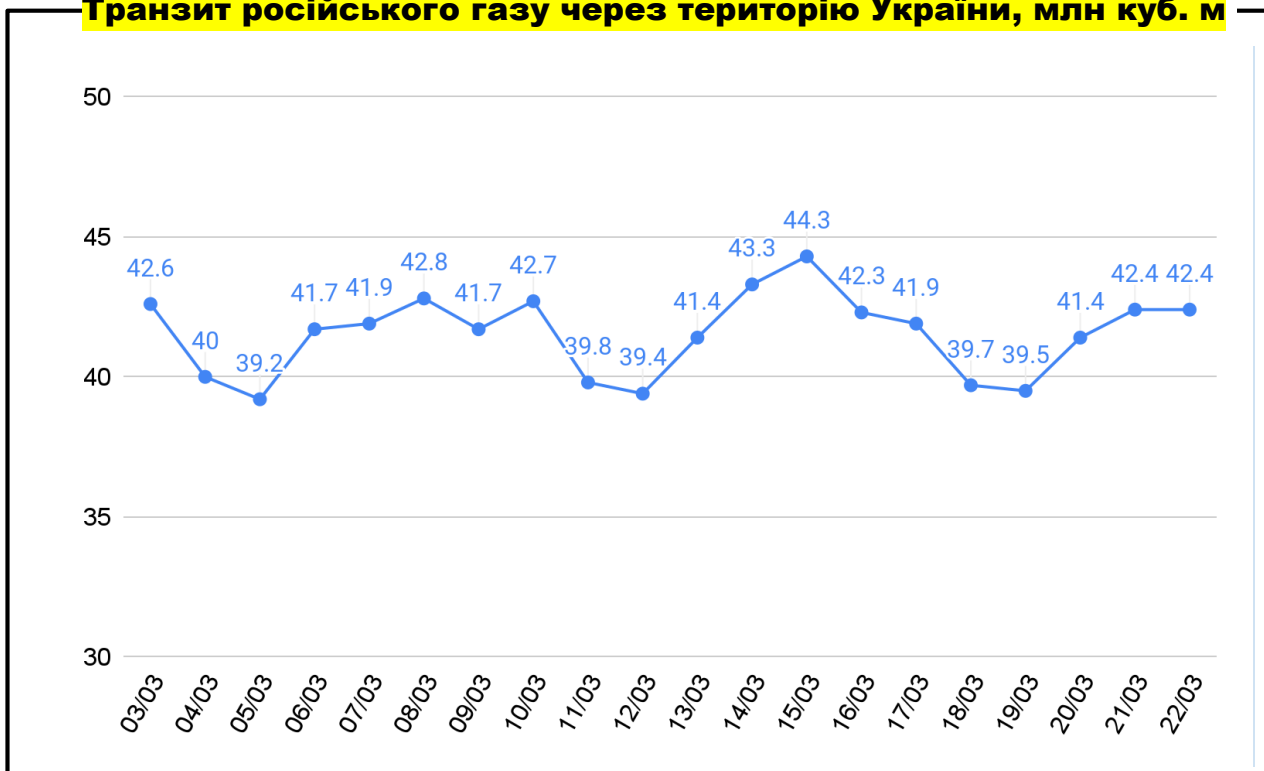
Нафтогазовий сектор

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 22 березня становив 42,4 млн куб. м (без змін у порівнянні з попередньою добою), тобто лише 39% від обсягів, передбачених контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

Фізичний імпорт з країн ЄС у звітну добу склав 14,4 млн куб. м та здійснювався через точку з'єднання з Угорщиною "Берегдароц" (ВТЗ Берег) обсягом 7,5 млн куб. м, через точку з'єднання з Польщею "Германовичі" (ВТЗ Україна-Польща) обсягом 2,9 млн куб. м, через точку з'єднання зі Словаччиною "Будінце" обсягом 3,4 млн куб. м та через точку з'єднання з Молдовою "Каушани" обсягом 0,6 млн куб. м. На виході з ГТС, окрім транзиту, транспортування газу 22 березня не здійснювалось.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Функціонування ринку нафти і нафтопродуктів

Бюро економічної безпеки [викрило](#) схему незаконного виготовлення та збуту дизельного палива та бензину. Встановлено, що особи одного із товариств налагодили переробку нафти та виробництво низькоякісного пального шляхом додавання різних розчинників. У подальшому незаконно виготовлена продукція під виглядом “газового конденсату”, який не підлягає акцизному податку, реалізовувалась різними підприємствами за готівку. Внаслідок такої діяльності у період 2022-2023 рр. держбюджет недоотримав акцизного податку на понад 12 млн грн.

Припинення та відновлення постачання

Міненерго не оновлювало інформацію про кількість абонентів без газопостачання. Найбільш складна ситуація спостерігалася у **Дніпропетровській, Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Харківській областях**.

В **Херсонській області** місцевий оператор ГРМ [провів](#) обстеження пошкоджень у 6 населених пунктах Високопільської громади, де поки відсутнє газопостачання через наслідки військових дій. У тих місцях, де проведення обстеження системи газопостачання було можливе, виявлено 383 пошкодження надземних та підземних газопроводів. Фахівці оператора проводять підготовчі роботи для проведення ремонту та відновлення розподілу газу.

У **Миколаївській області**, за даними ОВА станом на 24 березня, всього за час війни було пошкоджено 1 388 об'єктів газової інфраструктури (без змін у порівнянні із 23 березня), внаслідок чого без газопостачання [залишалось](#) 5 142 споживачі (+3).

Інформація про ситуацію з газопостачанням у решті проблемних областей була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Прем'єрміністр Денис Шмигаль з посиланням на [оцінку](#) Світового банку (RDNA2) [повідомив](#), що відновлення економіки України після війни коштуватиме 411 млрд дол., але наразі ця сума не включає втрати інфраструктури, житла та бізнесу на окупованих територіях. “Коли сили оборони їх звільнять, очікуємо, що дані будуть доповнені, а уряд негайно розпочне роботи з відновлення на цих територіях”, написав Шмигаль. Віцепрем'єрміністр з відновлення Олександр Кубраков [зазначив](#), що оцінка засвідчила пріоритетність відбудови критичної інфраструктури, житла, соціальних і транспортних об'єктів; в цьому контексті уряд потребує підтримки міжнародних партнерів.

Шмигаль [у рамках наради](#) з головами Запорізької, Одеської, Миколаївської та Херсонської областей наголосив на необхідності прискорити відновлення енергетичної інфраструктури й уже зараз розпочинати підготовку до наступного опалювального сезону. Прем'єр нагадав також, що громади зараз мають активно наповнювати реєстр зруйнованого майна.

Миколаївські енергетики отримали понад 680 тонн обладнання і матеріалів для проведення ремонтних та відновлювальних робіт, [повідомив](#) міністр енергетики Герман Галущенко. З його слів, ще близько 4 млн євро з Фонду енергетичної підтримки найближчим часом буде спрямовано на закупівлю енергетичного обладнання та матеріалів для потреб регіону.

КП «Лубнитеплоенерго» Полтавської області [отримали](#) в рамках Механізму цивільного захисту ЄС другу пересувну котельню потужністю 700 кВт, яка стане резервним джерелом тепlopостачання. Зазначається, що отримати обладнання вдалося також завдяки підтримці Міністерства розвитку громад та територій.

“Енергоатом” [провів](#) переговори з Департаментом з гарантування експортних кредитів (УКЕФ) Великобританії щодо можливості надання кредиту для фінансування постачань збагаченого уранового продукту за контрактом з Urenco. Зазначається, що головний виконавчий директор УКЕФ Тім Рід позитивно оцінив досягнуті “Енергоатомом” домовленості щодо забезпечення стабільності постачань ядерного палива.

Генеральний директор ПрАТ "Укргідроенерго" Ігор Сирота [заявив](#), що компанія планує у 2024 році розпочати будівництво найбільшого в Європі накопичувача енергії (energy storage) на 212 МВт на гідроелектростанції. З огляду на регулярні ракетні удари РФ по критичній інфраструктурі, нові об'єкти розміщуватимуться під землею. Він додав, що "Укргідроенерго" узгодило зі Світовим банком план реалізації: до кінця 2023 року буде завершена розробка техніко-економічного обґрунтування, проєктне рішення будівництва та будуть проведені необхідні закупівлі. Компанія також планує будівництво сонячної електростанції на 63,9 МВт як додаткового джерела енергії для власних потреб ГЕС і для заряджання систем накопичення.

Мінагрополітики та “Укрнафта” [уклали](#) меморандум про співпрацю з метою розробки спільних програм підтримки українських аграріїв, зокрема в питанні забезпечення паливом. Меморандум передбачає залучення й розподіл різних видів підтримки для сільгоспвиробників через Державний аграрний реєстр. Пріоритетним є забезпечення їх паливом. “Укрнафта” спільно з Мінагрополітики домовились найближчим часом розробити цільові програми із забезпечення нафтопродуктами.

Керівник Донецької ОВА Павло Кириленко [заявив](#), що реалізація проєкту з очищення шахтних вод знаходиться в надактивній стадії, попри затримки з постачанням обладнання. З його слів, станція з очищення шахтних вод, а також води, видобутої з глибоких свердловин, запрацює цієї весни.

Україна [прагне](#) співпрацювати з країнами Балтії у нафтогазовій сфері та електроенергетиці, зокрема у реалізації програм з децентралізації енергосистеми та розвитку проєктів з біоенергетики та когенерації. “Потрібно обговорити можливості будівництва нових енергетичних коридорів, розподільних мереж, які посилять експортно-імпортні спроможності наших країн”, - підкреслив заступник міністра енергетики Ярослав Демченков.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ ЕНЕРГОСЕКТОР УКРАЇНИ

Україні терміново потрібне енергетичне обладнання для аварійного відновлення енергопостачання постраждалих від війни регіонів. У списку затребуваного обладнання – понад 12 тис. найменувань. Якщо ваша компанія, асоціація чи країна готові допомогти, [зв'яжіться із Групою підтримки України Секретаріату Енергетичного Співтовариства](#).

[Сторінка Енергетичного Співтовариства \(energy-community.org\)](#)

ПІДТРИМАТИ АРМІЮ УКРАЇНИ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).